

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО

УДК (002+347) 004.9

Л.Я. Філіпова, О.О. Вдовіна**ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ У СИСТЕМАХ
ЗАРУБІЖНОГО СУДОЧИНСТВА: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Розглянуто, охарактеризовано й узагальнено зарубіжний досвід у сфері впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у судову діяльність із метою формування в систем електронного судочинства та електронного документообігу. Відзначено загальні тенденції розвитку електронного судочинства в світі та в Україні.

Ключові слова: електронне судочинство, електронний документообіг у судовій системі, судочинство, ІКТ, зарубіжний досвід, Україна.

Л.Я. Филиппова, А.А. Вдовина**ЭЛЕКТРОННЫЙ ДОКУМЕНТООБОРОТ В СИСТЕМАХ
ЗАРУБЕЖНОГО СУДОПРОИЗВОДСТВА: АНАЛИТИЧЕСКИЙ ОБЗОР**

Рассмотрен, охарактеризован и обобщен зарубежный опыт в сфере внедрения информационно-коммуникационных технологий в судебную деятельность с целью формирования у систем электронного судопроизводства и электронного документооборота. Отмечены общие тенденции развития электронного судопроизводства в мире и в Украине.

Ключевые слова: электронное судопроизводство, электронный документооборот в судебной системе, судопроизводство, ИКТ, зарубежный опыт, Украина.

L.Y. Filipova, O.O. Vdovina**ELECTRONIC DOCUMENT MANAGEMENT IN THE FOREIGN
JUDICIARY PROCEEDINGS SYSTEMS: ANALYTICAL REVIEW**

International experience in the field of implementation of information and communication technologies in judicial activity to create e-justice and electronic document management systems are considered, described and summarized. There are noted the general trends of electronic judicial proceedings development in the world and in Ukraine.

Keywords: electronic judicial proceedings, electronic document management in the judiciary system, judicial proceedings, information and communication technologies, international experience, Ukraine.

Нині в Україні широко впроваджуються інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у всіх сферах правотворчої, правозахисної та правоохоронної діяльності. Розроблені потужні інформаційно-пошукові, інструментальні й операційні системи, які забезпечують швидкий доступ до інформації, що

оптимізують діяльність тієї чи іншої правої інституції, сприяють зміцненню правової системи держави, захисту прав і основних свобод людини. Ефективний розвиток системи державного управління та впровадження адміністративної реформи в Україні потребують сучасних підходів до організації діяль-

ності органів державної влади, покликаних реалізовувати державну політику в різних галузях господарського комплексу. Основним джерелом ухвалення управлінських рішень для якісної реалізації державної політики є достовірна та повна інформація про реальний стан справ на місцях. Тому для володіння актуальною інформацією постає питання про оперативне її отримання за допомогою сучасних засобів ІКТ [2,7].

Електронний документообіг (ЕД), створення та функціонування якого базується на сучасних ІКТ, є головною складовою електронного урядування, маючи значні переваги, порівняно зі звичним, паперовим документообігом. Зокрема, окрім підвищення культури діловодства, забезпечується економія коштів на тиражування та пересилання значної кількості документів, що вкрай актуально сьогодні за умов обмеженого фінансування місцевих органів влади.

Важливе значення для успішного впровадження засобів ЕД має зарубіжний досвід у цьому напрямі, який достатньо накопичено в багатьох розвинутих країнах світу. Відзначимо, що поняття *електронний документообіг у судовій системі* та *електронне судочинство* (ЕС) зазвичай ототожнюються у зарубіжних публікаціях правознавчого профілю, однак документознавчий підхід дозволяє виокремити документаційну складову системного поняття ЕС. І хоча інтеграційний характер цих споріднених понять є очевидним, ми розглядаємо поняття ЕС як узагальнене та широке по відношенню до ЕД, оскільки воно охоплює поряд із системами ЕД й інші системи: аудіо- та відеотрансляції судового процесу, зазвичай у реальному часі через інтернет, тобто ЕС включає різні засоби та форми електронних комунікацій.

Мета статті – проаналізувати та узагальнити сучасний стан розвитку електронного документообігу в системі електронного судочинства, на прикладах зарубіжних країн та в Україні.

Слід підкреслити, що технічна модернізація передбачає впровадження та використання нових досягнень науки і техніки для оптимізації діяльності тієї чи іншої правової інституції та сприяє зміцненню правової

системи держави, захисту прав і основних свобод людини. Провідними країнами із застосування сучасних технічних засобів для судових установ вважаються Австралія, Канада, США. Також слід відзначити, що активно реалізуються проекти з модернізації та вдосконалення судових систем у Болгарії, Латвії, Литві, Молдові, Польщі, Румунії, Словаччині. Значні кошти виділяються Світовим Банком, Агентством США з міжнародного розвитку, Європейським банком реконструкції та розвитку й іншими міжнародними фінансовими установами на проекти з модернізації технічної бази судів для таких країн, як Азербайджан, Албанія, Вірменія, Македонія, Польща, Росія, Румунія, Україна, Хорватія та ін. Основна увага в цих проектах приділяється системам електронного документообігу в судах, системам аудіо- та відеофіксації та відеоконференц-системам [8].

Ідея електронного судочинства зародилася в США наприкінці 80-х рр. ХХ ст. і за допомогою деяких проектів та експериментальних програм почала діяти на постійній основі. Її пов'язують із Меморандумом про систему електронного судочинства в США та Англії (2009 р.), який підбив попередній підсумок багаторічної практики ведення судочинства за допомогою комп'ютерів та світової мережі Інтернет. Основними цілями використання техніки в судочинстві стали систематизація судових документів (позовів, заяв, рішень, ухвал, клопотань, додатків); необмежений доступ до них усіх охочих, і, передусім, адвокатів, яким потрібен безперешкодний та швидкий доступ до необхідних документів для швидкого вирішення справи; використання системи всіма видами юрисдикції [5].

В американській юридичній практиці існує дві електронні системи, що забезпечують електронне судочинство. Перша з них – PACER (діє з 1988 р.) – це своєрідна база даних судових документів з вільним доступом до неї. Друга система – CM/ECF (діє з 2001 р.) – слугує для подачі документів до суду, і вона має обмежений доступ. У США існує тенденція зростання кількості судових справ саме в електронному вигляді, але документи, що містять відомості, які не підлягають розголошенню, як правило, подають у

письмовій формі і зберігаються у системах у спеціальному форматі (pdf.), що забезпечує їх від зміни або знищення.

В Англії діє експериментальна Програма електронного документообігу (Electronic Working Pilot Scheme) з 2009 р. на базі Адміралтейського (морського), Торгового судів, Лондонського промислового і торгового суду при Королівському суді (Commercial and London Mercantile Courts at the Royal Court of Justice (RCJ)). Порядок її використання регламентується Правилами цивільного судочинства Англії (Civil Procedure Rules, 1998). Подальший документообіг також відбувається в електронному вигляді. Крім веб-сайту суду, можна користуватися електронними скриньками, надсилати документи в електронному вигляді на CD- або DVD-дисках. Проте електронна форма подачі позову до суду в США та Англії не є обов'язковою [5].

У Канаді порядок проведення електронного судочинства регулюється Національною типовою практичною інструкцією для використання технологій у цивільних процесах (National Model Practice Direction for the Use of Technology in Civil Litigation), яка визначає електронний судовий процес як «слухання, в рамках якого докази подаються і зберігаються в електронному вигляді в суді». За заявою однієї зі сторін про проведення електронного судочинства сам суд вирішує, задовольняти таку заяву чи ні. Якщо заява задоволена, то сторони за 60 днів до судового засідання повинні довести до відома суду свої міркування з приводу того, яким чином краще провести засідання і які при цьому використати технології [5].

В окремих судах Італії з 2005 р. також почався експеримент із тестування «електронної системи цивільного судочинства». Основні вимоги до неї – це цифровий підпис документів, що передаються електронним шляхом, та сертифікована електронна адреса, яку повинен мати кожний користувач. Розробники системи прогнозують значну економію коштів і часу при використанні ЕСЦС [11].

У Німеччині, наприклад, учасникам судового процесу надається можливість участі в судовому засіданні шляхом використання відео- та аудіозасобів, електронних докумен-

тів, вручення й доставки документів; ознайомлення з матеріалами справи в електронній формі передбачає огляд електронних документів, трансляцію судового розгляду із зали судового засідання представникам і помічникам сторін, які під час судового розгляду знаходяться в іншому місці. Якщо стосовно підготовчих процесуальних документів, доданих до них клопотань, заяв сторін, а також пояснень, висловлювань, висновків та заяв третіх осіб передбачена письмова форма, то достатнім і належним за процесуальним законодавством Німеччини визнається викладення документа в електронній формі, якщо такий документ може бути оброблений судом [12].

Активні кроки в застосуванні комп'ютерних технологій у судочинстві зроблено в Бельгії, де з 2008 р. діє проект «Фенікс», який передбачає єдину, синхронну та структурну комп'ютеризацію судової системи. У зв'язку з цим Палата представників Бельгії ухвалила закон щодо проведення електронних судових розглядів, який передбачає відповідні зміни в Судовому й Кримінальному процесуальному кодексах Бельгії та прийняття інших підзаконних актів. Аналогічні тенденції відбуваються й в інших країнах [13].

Досвід країн Європейського Союзу (далі – ЄС) і США свідчить про те, що новітні технології мають широкий спектр застосування у судочинстві та судовій системі. Серед них можна виділити такі: електронний документообіг у судах, який передбачає здійснення низки організаційних і процесуальних дій і фіксацію їх за допомогою спеціального програмного забезпечення; електронна форма звернення до суду; складення та подання до компетентного органу скарги на суддю з метою ініціації дисциплінарного провадження проти нього; електронні бази судових рішень, доступні для широкого загалу; офіційні веб-сторінки судових органів, які містять інформацію щодо діяльності суду, порядку звернення до суду, призначення справ у суді та ін.

2008 р. Європейська комісія у спеціальному комюніке представила Стратегію європейського електронного правосуддя, в якій указано, що електронне правосуддя означає

застосування в організації роботи суду ІКТ, воно спрямоване на вдосконалення функціонування цих систем, підвищення рівня їхньої ефективності, поглиблення співпраці між судовими та правоохоронними органами, а також забезпечення доступу громадян до правосуддя. Основним пріоритетом Стратегії є створення й підтримка функціонування Європейського порталу електронного правосуддя, який покликаний забезпечити високий рівень поінформованості громадян щодо їхніх прав і надання їм доступу до широкого спектра інформації та послуг усередині судових систем [13].

Аналізуючи досвід зарубіжних країн-сусідів, слід відзначити успіхи Польщі у впровадженні інноваційних систем з автоматизації судочинства та діловодних процесів зокрема. Достатньо прогресивним для Польщі є також створення єдиного в державі Електронного суду в Любліні. Справи (крім кримінальних) у такому суді розглядаються в режимі електронних процедур, тобто через інтернет. За регламентом суду, оборот усієї документації в суді здійснюється в режимі онлайн, крім того, допускається оформлення електронних витягів із документів та передача їх сторонам. Для такої процедури діє спеціальний електронний адрес суду і для сторін процесу приходять смс-повідомлення про рух судових документів та просування розгляду справи. Зазначимо, що такі ініціативи сусідньої держави досить затребувані в Польщі як з боку громадян, так і з боку бізнесу [9].

Відповідно до польської державної стратегії розвитку судової системи, до 2016 р. заплановано, що електронне судочинство діятиме навіть у районних судах. Весь судовий процес у таких судах від подачі позовної заяви до винесення судом рішення у справі відбувається в електронному вигляді, а сторони можуть практично в режимі онлайн стежити за ходом розгляду їхньої справи в суді. Рішення судів публікуються на офіційних сайтах відповідних судових органів. Порівняно з Польщею, Україна в цьому питанні йде попереду, оскільки згідно з чинним законодавством, у нас створено і функціонує Єдиний судовий реєстр, хоча

його робота знаходиться в стані вдосконалення. Також 2012 р. компанією ЛІГА: ЗАКОН була презентована система аналізу судових рішень – VERDICTUM [6].

Ще одним прикладом використання систем електронного діловодства у судових органах є Судова інформаційна система Литви. Її розробку та впровадження здійснює литовське підприємство Lursoft, що спеціалізується на ІТ-технологіях [1].

У Російській Федерації інформатизація активно впроваджується в систему арбітражних судів, оскільки в арбітражних судах уже склалися відповідні умови: функціонують системи автоматизації процесів судочинства і діловодства, що дозволяють оптимізувати процеси судового та загального діловодства, а також збору й обробки судової статистики; застосовується електронний розподіл справ; створені веб-сайти, що містять інформацію, що регулярно оновлюється, про діяльність кожного суду; введена система подачі процесуальних документів в електронному вигляді; організовані інформаційно-довідкові кіоски з автоматизованою інформаційною системою, підключені до мережі Інтернет, використання яких дозволяє відвідувачам арбітражних судів оперативно отримати інформацію про суд, графіки судових засідань і прийняті судові акти; упроваджена автоматизована інформаційна система публікації судових актів «Банк рішень арбітражних судів» (БРАС), що є єдиним централізованим ресурсом, який містить тексти прийнятих судових актів і т. ін. Електронні ресурси інших вищих судів РФ не мають такого набору функцій, хоча їхні веб-сайти також функціонують в інтернет-мережі. Наприклад, електронний ресурс Верховного Суду РФ має «Електронну довідкову», де можна знайти тексти судових актів, довідкову інформацію щодо справ і скарг, розклад судових справ. У деяких міських судах, зокрема, в Курганському міському Суді використовується система отримання сповіщень через електронну пошту або смс-розсилку [3].

У Білорусі розвивається електронне правосуддя або e-justice (electronic justice), віртуальною основою якого визнаний веб-сайт Вищого господарського суду (ВГС) –

court.by, що містить детальну інформацію про всі господарські суди Білорусі. У широкому сенсі під e-justice розуміють не тільки, власне, електронне судочинство, але і всі супутні судочинству процеси, включаючи організацію діяльності суду, не пов'язану з відправленням правосуддя. Як правило, до елементів e-justice відносять такі: подача позову й іншого процесуального документа за допомогою інтернету; використання засобів доказування в електронній формі; проведення судового засідання онлайн через відеоконференції, пересилку через електронну пошту; формування електронного дос'є, тобто й переклад документообігу і діловодства в електронну форму; доступ до матеріалів справи учасникам процесу та іншим особам через інтернет; використання електронних судових повісток; здійснення всього судочинства виключно за допомогою інтернету – електронний суд або *subecourt*, *e-court* [12].

Підкреслюється, що ініціатором упровадження e-justice в Білорусі став Вищий Господарський Суд. На законодавчому рівні термін *електронне правосуддя* закріплений у Програмі діяльності Уряду Республіки Білорусь на 2011-2015 рр., згідно з якою одним із механізмів інформатизації всіх сфер діяльності є, в т. ч., сприяння формуванню електронного правосуддя. Повномасштабне застосування елементів e-justice в господарських судах почалося 2010 р., що дозволило оптимізувати судочинство та мінімізувати час розгляду судових справ, при цьому застосовувалися такі елементи «електронного правосуддя»: подача електронних копій документів, електронний розклад судових засідань, розміщення в резолютивній частині постанов касаційної інстанції в online режимі на порталі господарських судів Республіки Білорусь *court.by*; ще – аудіо-, відеофіксування судових засідань, використання документкамер і т. ін. В даний час електронне звернення можна подати з використанням веб-сайту ВГС, наприклад, за допомогою сервісу «електронні форми подачі звернень» у ВГС можна подавати: позовну заяву, відгук на позовну заяву, скаргу на дію судового виконавця, заяву про порушення наказного

провадження, заяву про банкрутство та ін. Нормативно закріплені положення, що забезпечують використання в господарському судочинстві електронного документообігу та інформаційних технологій: використання електронних копій документів; розсилка повідомлень про дату і час проведення судових засідань по електронній пошті; застосування відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань, здійснення окремих процесуальних дій онлайн [12].

Узагальнюючи міжнародний досвід впровадження ІКТ у судову діяльність, варто відзначити тенденції до застосування комплексного підходу модернізації судової системи, забезпечення взаємодії всіх елементів судових, правоохоронних та правозахисних органів, а саме: централізація даних у межах країни, побудова державної мережевої інфраструктури, застосування автоматизованих систем діловодства та електронного документообігу, систем аудіо- та відеофіксації, систем захисту свідка, відеоконференцсистем, систем управління речовими доказами.

Таким чином, формується єдине інформаційне середовище для злагодженої системи як судових органів, так і досудових органів слідства. Подібні системи впроваджені в Австрії, Бельгії, Великій Британії, Греції, Данії, Естонії, Ірландії, Італії, Люксембурзі, Нідерландах, Польщі, Португалії, Туреччині, Угорщині, Франції. Цікавим є досвід африканських країн, які з самого початку впроваджують комплексні технічні рішення, що включають системи електронного документообігу, системи аудіо- та відеофіксації, відеоконференцсистеми (Замбія, Уганда, Гана) [13].

У нашій державі прийняті основні нормативно-правові акти, що становлять юридичне підґрунтя для впровадження електронного судочинства: Закон України «Про електронний цифровий підпис» від 22.05.2003 р., Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. Втім, в Україні залишається невирішеним питання щодо адаптації національного законодавства до здійснення електронного судочинства. Це стосується

принципів безпосередності, диспозитивності, зміни форми підпису в протоколі судового засідання тощо [5].

Актуальним залишаються питання застосування ЕД в судочинстві України, які знаходяться в стані розвитку та вдосконалення, потребують детального вивчення міжнародного досвіду застосування електронних технологій з урахуванням специфіки вирі-

шуваних справ. Ця тема вимагає подальших досліджень, оскільки питання, пов'язані із застосуванням ІКТ, у судочинстві України недостатньо досліджувалися, зокрема на документознавчому рівні, незважаючи на безперечну важливість, практичну значимість, зростаючу актуальність і перспективність даної проблеми.

Використані джерела

1. Брувеліс А.А. LURSOFT в розробці ІТ-рішень [Електронний ресурс] / А.А. Брувеліс. – Режим доступу : <http://www.pravo.by/conf2010/reports/Bruvelis.doc> – Заголовок з екрана.
2. Вдовіна О.О. Порівняльний аналіз систем електронного діловодства судової влади в Україні та зарубіжних країн / О.О. Вдовіна // Інформаційна освіта та проф.-комунікативні технології ХХІ століття : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конфер. / Одес. нац. політех. ун-т (11-13 верес. 2014). – Одеса : Грінь Д.С., 2014. – С. 92-97.
3. Вивчарук К.Г. Електронне судопроизводство: отечественный опыт – достоинства и недостатки / К.Г. Вивчарук // Бизнес. Общество. Власть (онлайн-издание). – 2013. – № 14. – С. 15-19.
4. Гельб З.А. Регулирование правоотношений в информатике требует комплексного решения / З.А. Гельб // Электронизация народного хозяйства : науч.-техн. сб. – М., 1989. – № 3 – С. 5-11.
5. Електронне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку // Юридичний вісник України [Електр. газета]. – Режим доступу : http://yuricom.com/ua/yuridichnyi_visnyk_ukrainy/overview/?id=5533. – Заголовок з екрана.
6. Ермак А. Как обустроить открытый суд / А. Ермак, Т. Якимец // Ракурс: електронна газета. – № 10. – 01.10.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://racurs.ua/628-elektronnyu-sud-publichnyi-sudebnyi-prosess>. – Загл.с екрана.
7. Зозуля Д.Д. Проблеми впровадження електронного документообігу в судовій системі України / Д.Д. Зозуля // Культура та інформаційне суспільство : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 24-25 квітня 2014 р. – Х. : ХДАК, 2014. – С. 239-240.
8. Іванов В.Г. Правова інформація та комп'ютерні технології в юридичній діяльності : навч. посіб. / В.Г. Іванов, С.М. Іванов, В.В. Карасюк та ін. ; за заг. ред. В.Г. Іванова. – Х. : Право, 2010. – С. 134.
9. Їжак О. Створення ефективної судової системи: досвід Польщі / О. Їжак [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2013/8/6/95832.htm>. – Заголовок з екрана.
10. Князев С.Н. Проблемы становления электронного судопроизводства в Республике Беларусь / С.Н. Князев, А.А. Бержанин // Проблемы управления. – 2007. – № 2 (23).
11. Ринальди Д. Электронное гражданское судопроизводство в Италии / Д. Ринальди [Электр. ресурс]. – Режим доступу : <http://pravo.ru/interpravo/practice/view/10752/>. – Загл. с екрана.
12. Федотов О. Электронное правосудие в Республике Беларусь / О. Федотов [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://e-gov.by/ekspert/elektronnoe-pravosudie-v-respublike-belarus>. – Загл. с екрана.
13. European e-Justice Strategy : 04.11.2008 // Summaries of EU legislation [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/10007_en.htm. – Заголовок с екрана.

References

1. Bruvelis, A.A. LURSOFT in development of IT-decision. Retrieved from <http://www.pravo.by/conf2010/reports/Bruvelis.doc> [in Ukrainian].
2. Vdovina, O.O. (2014). Comparative analysis of the systems of electronic documentation of the judgment power in Ukraine and foreign countries. Informational education and profession communication technologies of the XXI centuries. Proceedings of the VII International Scientific Practical conference. Odessa National Technical Un-ty (11-13 September. 2014). (pp. 92-97). Odesa: Hrin D.S [in Ukrainian].
3. Vyvcharuk, K.H. (2013). Electronic court documentation: internal experience. Zhurnal «Byznes. Obshchestvo. Vlast» (on-line), 14, 15–19 [in Russian].
4. Helb, Z.A. (1989). Regulation in legislation of the information needs the complex decisions. *Elektro-nyzatsyia narodnoho khazaiastva*, 3, 5-11 [in Russian].
5. Electronic court legislation: modern condition and perspectives of the development. *Yurydychnyi visnyk Ukrainy [elektr.hazeta]*. Retrieved from http://yurincom.com/ua/yuridichnyi_visnyk_ukrainy/overview/?id=5533 [in Ukrainian].
6. Ermak, A. (2014). How to arrange the open court. *Rakurs: elektronnaia hazeta*, 10, 01.10.2014. Retrieved from <http://racurs.ua/628-elektronnyy-sud-publichnyi-sudebnyi-prosess> [in Russian].
7. Zozulia, D.D. (2014). Problems of the implementation of documentation cycle in Ukrainian judgment. Culture and an informational society. Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Theoretical conference of young scientists 24-25 April 2014. (pp. 239-240). Kharkiv: KhDAK [in Ukrainian].
8. Ivanov, V.H. (Eds). (2010). Legislative information and computer technologies in law activity. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
9. Izhak, O. The creation of the effective court system: experience of Poland. *dosvid* Retrieved from <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2013/8/6/95832.htm> [in Russian].
10. Kniazev, S.N. (2007). Problems of the formation of electronic judgment in Republic Belarus «Problemu upravleniya», 2 (23) [in Russian].
11. Rynaldy, D. Electronic civil legislation in Italy. Retrieved from <http://pravo.ru/interpravo/practice/view/10752/> [in Russian].
12. Fedotov, O. Electronic legislation in Republic Belarus. Retrieved from <http://e-gov.by/ekspert/elektronnoe-pravosudie-v-respublike-belarus> [in Russian].
13. European e-Justice Strategy : 04.11.2008. Summaries of EU legislation Retrieved from http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/judicial_cooperation_in_civil_matters/10007_en.htm [in English].